

forslaar ikke, at det i Lovforslagets Bemærkninger siges, at man har til Hensigt at følge Kommissionens Indstillinger. Jeg nærer selvfølgelig ikke den ringeste Tvivl om, at den nuværende Udenrigsminister vil følge Kommissionens Indstillinger, men følgende Udenrigsministre er ikke bundne ved Bemærkningerne, der ikke er Lov. Det, det kommer an paa, er Lovens Tekst, og i Lovforslagets Tekst findes ingen Oplysning om, hvad der skal forstaaes ved „de vigtigste Erhverv.“ Ministeren har fuldkommen fri Bane.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger om Pressebureauet. Det, der karakteriserer Ordningen af Pressebureauet, er, at der er Melleminstanser og for mange Melleminstanser. Pressebureauets Betydning ligger efter min Mening i, at der derfra kan handles hurtigt, og at Pressebureauets Chef har let og direkte Adgang til Ministeren. Hvor Pressebureauet skal gøre Fyldest, gælder det netop om at handle hurtigt, man kan ikke opsætte Sagerne i Dage og neppe nok i Timer. Derfor er jeg bestemt imod den foreslaaede Ændring, hvorefter Pressebureauets Chef først har sin egen Afdelingschef og derefter Direktøren at passere, inden han naar op til Ministeren. Hvad det under saadanne Omstændigheder skal blive til med Aktualiteten, vil enhver, som kender lidt til Journalistik, kunne sige sig selv.

Min Hovedindvending mod den foreslaaede Omorganisation af Udenrigsministeriet er dog, at den ophæver Tvedelingen og fører Embedshierarkiet op til Toppen. Det blev udtalt af Venstres Ordfører, at der havde været fuldstændig Enighed indenfor Kommissionen om, at man skulde have en Direktør. Det er ikke rigtigt. Ganske vist har jeg subsidiært sluttet mig til det Mindretal, hos hvilket jeg mente at finde mest Forstaaelse, men principalt har jeg lige fra første Færd hævdet, at efter min Mening skulde man ikke have denne Direktørinstitution. Jeg har navnlig under Kommissionens Forhandlinger som mit principale Standpunkt hævdet, at Tvedelingen maa bevares, og jeg fastholder fremdeles Rigtigheden af dette mit Syn paa Sagen. Jeg maa indrømme, at den Tilslutning, jeg fik indenfor Arbejdsudvalget, var meget ringe; men ligesom jeg forbeholdt mig at give mit principale Standpunkt Udtryk i Betænkningen, da der ikke blev givet nogen nærmere Beretning om de Forhandlinger, der havde fundet Sted i Kommissionen, saa ønsker jeg nu at faa dette principale Standpunkt frem her i Tinget. Det er dog

muligt, at der her kunde blive en større Tilslutning til Tanken end den, jeg fandt i Kommissionen, navnlig indenfor dens Arbejdsudvalg.

Ordningen med to Departementschefer stod sin Prøve i Verdenskrigen, altsaa under de vanskeligst tænkelige Forhold. Jeg skønner derfor ikke, hvorfor det da nu under roligere Forhold skulde være nødvendigt eller formaalstjenligt at fravige denne Ordning og indføre Direktørsystemet. Naar alle Traaede samles i Direktørens Haand, vil det vanskeligt kunne undgaas, at han bliver Udenrigsministeriets faktiske Leder, den ansvarlige Minister vil da faa en alt andet end misundelsesværdig Stilling; han vil i alle vigtige Spørgsmaal kun have een Mand, nemlig Direktøren, at raadføre sig med. Efter min Mening vil hverken Ministeren eller Rigsdagen kunne være tjent med en saadan Ordning. Det vil i sidste Instans bidrage til at svække eller forflygtige det parlamentariske Ansvar for Ministeren. Maaske vil man sige, ja, men Ministeren har dog Ret til, naar han skønner, at Omstændighederne kræver det, at raadføre sig med og indhente Oplysninger hos en anden eller andre af Udenrigsministeriets Embedsmænd, og denne Mulighed er naturligvis til Stede. Men at gennembryde et Embedshierarki, der er ført lige op til Toppen, vil ikke falde let for en Minister, navnlig ikke for en ny Minister. Og sker det, gennembrydes Embedshierarkiet, henverder Ministeren sig i de enkelte Tilfælde eller nogenlunde regelmæssigt til andre Embedsmænd, der, hvor han mener at kunne finde de Oplysninger, han har Brug for, idet han ikke er tilfreds med de Udtalelser, der fremkommer fra Direktøren, gad jeg vide, hvad der bliver af Tanken om Direktøren som Enhedsmærket. Saa bliver Forholdet jo det, som jeg for Resten udtalte i Kommissionens sidste Plenarmøde, at den Mand, der sidder inde med den politiske Forstaaelse og Erfaring, har de politiske Kundskaber, der udkræves, faktisk og praktisk kommer til at indtage en sideordnet Stilling med Direktøren, saaledes at man i Virkeligheden vender tilbage til den Tvedeling, man tilsigter at forlade.

Jeg fremhævede tillige under Kommissionens Forhandlinger — og jeg skal komme noget nærmere ind paa det her —, at Direktørordningen ogsaa af andre Grunde vilde vise sig højst uheldig. Fra alle Sider i Kommissionen er det blevet fremhævet — det er ogsaa kommet frem under Forhandlingerne her i Dag —, at man vil stille det Krav til Direktøren, at han har nøje